

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:
студентка 4-го курсу, групи 472-2
денної форми навчання
спеціальність 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
Шкраба Катерина Олександрівна _____

Керівник:
доцент кафедри фінансів і кредиту
Грешко Роман Ігорович _____

До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № __ від __ травня 2023 р.

Завідувач кафедрою фінансів і кредиту
_____ проф. Нікіфоров П.О.

АНОТАЦІЯ

Шкраба К.О. Оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2023.

У кваліфікаційній роботі проведено дослідження теорії і практики оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. Визначено сутність та зміст фінансово-господарської діяльності підприємства, методичні підходи до її оцінки. Здійснено характеристику фінансово-господарської діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс», проведено аналіз його фінансово-економічних показників, а також розглянуто шляхи покращення фінансового стану підприємства та запропоновано використання моделей прогнозування та експрес-аналізу для підвищення ефективності оцінки фінансово-господарської діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Ключові слова: фінансово-господарська діяльність, прибутковість, платоспроможність, ліквідність, ділова активність.

ANNOTATION

Shkraba K. Evaluation of financial and economic activity of the enterprise - Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor) level of higher education in specialty 072 «Finance, banking and insurance». Yuri Fedkovich Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2023.

In the qualification work, a study of the theory and practice of evaluating the financial and economic activity of the enterprise was carried out. The essence and content of the enterprise's financial and economic activity, methodical approaches to its evaluation are defined. The characterization of the financial and economic activity of Techno-Bud Service LLC was carried out, an analysis of its financial and economic indicators was carried out, and ways of improving the financial condition of the enterprise were considered, and the use of forecasting models and express analysis was proposed to increase the effectiveness of evaluating the financial and economic activity of Techno-Bud Service LLC -Bud Service".

Keywords: financial and economic activity, profitability, solvency, liquidity, business activity.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ К.О. Шкраба

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Теоретико-методичні основи оцінки фінансово-господарської діяльності.....	8
1.1. Сутність та зміст фінансово-господарської діяльності підприємства.....	8
1.2. Методичні підходи до оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства.....	11
Розділ 2. Оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	19
2.1. Характеристика фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства.....	19
2.2. Аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	25
Розділ 3. Напрями поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	31
3.1. Шляхи покращення фінансового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	31
3.2. Використання моделей прогнозування та експрес-аналізу для підвищення ефективності оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства.....	37
Висновки.....	43
Список використаних джерел.....	45

ВСТУП

Для управлінців будь-якого підприємства питання пошуку стійкого ринкового становища є важливим, оскільки дає змогу реалізувати фінансово-господарський потенціал. Будь-яке комерційне підприємство націлене на генерування чистого прибутку за результатом роботи фінансово-господарської системи учасника ринку. Тому питання пошуку резервів посилення ринкового становища та підвищення ефективності фінансово-господарської системи завжди залишалось актуальним. Незважаючи на уявну простоту такого поняття, як фінансово-господарська діяльність підприємства, все ж таки воно є складним, тому що містить велику кількість елементів, наприклад, персонал, основні засоби, вхідні сировину і матеріали, інтелектуальні та творчі здібності управлінців, інші важливі входи бізнес-процесів. При цьому в рамках фінансово-господарської діяльності всі бізнес-процеси є тісно пов'язаними між собою, тому ефективне завершення одних забезпечує таке ж ефективне виконання наступних.

Актуальність дослідження безпосередньо пов'язана з деструктивним впливом поточних процесів на фінансово-господарське становище більшості учасників національної економіки. Складна економічна та військова ситуація в Україні призводить до скорочення рівня ділової активності, зниження потенціалу економіки створювати валовий внутрішній продукт. Крім цього, суттєвим ударом для вітчизняної економіки є значне зниження експортного потенціалу протягом останніх років. За таких умов в українських підприємств дедалі менше можливостей для того, щоб забезпечувати стійку та ефективну діяльність. Якщо в умовах економічного зростання резервів посилення фінансово-господарської діяльності багато навіть у тих учасників, які не використовують найпередовіші методи управління різними елементами фінансово-господарської системи підприємства, то за умов від'ємних показників зростання економіки ігнорування таких резервів призводить до швидкого банкрутства.

Давидчук С. М. (2022) наголошує на важливості розуміння сутності та завдань фінансово-економічної діяльності, особливо для підприємств, що працюють у сільській місцевості. У статті розглядаються особливості управління фінансовими ресурсами та роль фінансового менеджменту в забезпеченні ефективності та стабільності діяльності підприємства. Гладченко О. В. та ін. (2020) досліджують використання інформаційних технологій у підприємницькій діяльності. Автори наголошують на важливості впровадження цифрових рішень у фінансово-господарську діяльність сучасних компаній. Вони стверджують, що впровадження передових технологій підвищує конкурентоспроможність, швидкість прийняття рішень та загальну продуктивність. Кошова В. Ю. (2020) розглядає роль і місце аналізу фінансової звітності у веденні фінансово-господарської діяльності. Авторка підкреслює важливість оцінки фінансових результатів діяльності компанії та їх вплив на прийняття стратегічних рішень. Яблочников С. Л., Жукова О. А., Борсолук О. В. (2021) і Ясинська Д. В., Добровольська О. В. (2021) зосереджують увагу на оцінці фінансового стану компанії за допомогою різних теоретичних і методологічних підходів. Вони підкреслюють необхідність комплексної оцінки фінансового стану компанії, особливо в періоди економічної кризи. Кнейслер О. В. та ін. (2018) пропонують комплексний підручник з фінансового менеджменту, що охоплює різні аспекти фінансово-господарської діяльності компаній. Цей ресурс може бути корисним для розуміння фундаментальних концепцій та принципів фінансового менеджменту. Чепка В. В., Свідерська І. М., Гавриленко Ю. О. (2020) розглядають теоретичні основи фінансового стану компанії, наголошуючи на необхідності системного підходу до оцінки та підтримки фінансової стійкості. Панасюк, В. М., Бойчак М. В. (2021) і Ткаченко І., Маслов І. (2021) заглиблюються у фінансовий стан та фінансову звітність компаній у системі бухгалтерського обліку. Вони підкреслюють важливість фінансового аналізу для досягнення адаптивності та прийняття обґрунтованих рішень. Нарешті, Кобилецький В. Р. (2023) обговорює коефіцієнт фінансової

автономії та коефіцієнт рентабельності активів. Ці індикатори можуть слугувати важливими інструментами для оцінки фінансово-господарської діяльності компанії.

Таким чином, розглянуті праці підкреслюють важливість розуміння фінансово-економічної діяльності сучасних компаній. Вони підкреслюють роль фінансового аналізу, звітності та інформаційних технологій у забезпеченні стабільності, ефективності та адаптивності бізнесу. Крім того, оцінка фінансового стану компанії відіграє вирішальну роль у прийнятті стратегічних рішень та антикризовому управлінні.

Метою роботи є обґрунтування напрямів поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Відповідно, в якості завдань слід відмітити:

- визначити сутність та зміст фінансово-господарської діяльності підприємства;
- вказати на методичні підходи до оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства;
- надати характеристику фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства;
- провести аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс»;
- вказати шляхи покращення фінансового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс»;
- запропоноване використання моделей прогнозування та експрес-аналізу для підвищення ефективності оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, практичні та методичні аспекти управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

Об'єктом дослідження виступає фінансово-господарську діяльність підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Методи дослідження включають в себе загальнонаукові та емпіричні. До останніх відносяться горизонтальний і вертикальний аналіз, коефіцієнтний метод та інші.

Інформаційна база включає в себе фінансову звітність ТОВ «Техно-Буд Сервіс», а також макроекономічні дані навколишнього середовища бізнесу.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 49 сторінок друкованого тексту, основний зміст роботи викладено на 44 сторінках. Робота містить 16 таблиць та 6 рисунків, список використаних джерел включає 40 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Сутність та зміст фінансово-господарської діяльності підприємства

Фінансово-господарська діяльність сучасного підприємства є складною, що пов'язано з великою кількістю зовнішніх і внутрішніх чинників, які впливають на поточне ринкове становище компанії. Враховуючи значну кількість елементів, що формують фінансово-господарську діяльність, існує велика кількість підходів до визначення сутності цього поняття. Слід розглянути деякі з них, що дасть змогу сформулювати авторське визначення.

Діяльність означає сукупність окремих дій, що призводить до певного результату.

Господарська діяльність - це діяльність зі створення товарів, надання послуг, виконання всіляких робіт, що спрямована на отримання доходу з метою задоволення потреб керівництва та робочого персоналу підприємства[33, с.102]. В результаті здійснення господарської діяльності відбувається створення товарів, які в подальшому обертаються на ринку, або надаються послуги чи виконуються роботи. Звісно, існують винятки, наприклад, якщо підприємство займається лише купівлею та продажем нерухомості, акцій, облігацій, інших інструментів розміщення тимчасово вільних фінансових ресурсів власника. У такому разі послуги не надаються стороннім особам, які не мають стосунку до акціонерів компанії. Звичайно ж, товар також не виробляється і не продається. Незважаючи на це, все ж таки відбувається певна фінансово-господарська діяльність, яка полягає в пошуку оптимальних інструментів локалізації капіталу, сплачуються податки та залучається персонал для реалізації фінансово-господарської діяльності. Але все ж таки в більшості випадків результатом фінансово-господарської

діяльності є якраз створення доданої вартості шляхом надання послуг, виконання робіт або виробництва матеріальних чи цифрових товарів.

Також спірною є орієнтація підприємства, яке здійснює фінансово-господарську діяльність, на отримання доходу. Усе ж таки якщо виокремлювати один-єдиний ключовий критерій, то найбільш важливе значення має прибуток. Адже саме прибуток і свідчить про те, що залучений у власників капітал би був використаний ефективно і забезпечив збільшення його вартості під час проходження фінансового, виробничого та операційного циклів. Якщо менеджмент матиме можливість обирати між збільшенням доходу, але зменшенням прибутку та збільшенням прибутку, але зменшенням доходу в довгостроковій перспективі, то все ж таки кращим варіантом є саме збільшення прибутку. Наприклад, якщо компанія має можливість впровадити в асортимент високомаржинальний продукт, який має обмежений попит, то така альтернатива буде кращою за інших рівних, ніж виробництво масового товару для насиченого конкурентного середовища.

Крім цього, у такому визначенні дивним виглядає твердження про те, що дохід отримано для задоволення потреб керівництва та робочого персоналу підприємства. По-перше, комерційне підприємство створюється для задоволення потреби власника, а саме збільшення вартості первинно вкладеного капіталу в статутний фонд. Тому прибуток у рамках фінансово-господарської діяльності генерується для задоволення потреби акціонерів чи інших учасників товариства. По-друге, інтерес робітничого персоналу враховується настільки, наскільки вони загрожують або створюють сприятливі умови для стійкого та ефективного фінансово-господарського процесу. Якщо підприємство отримає вищий прибуток, то, якщо це не передбачено затвердженою політикою мотивації персоналу, такі кошти не будуть спрямовані до відповідного фонду мотивації, а будуть розподілені у вигляді дивідендів. У випадку ж з управліннями ситуація виглядає дещо складнішою, оскільки керівники підприємства мають можливість суттєво впливати на фінансово-господарське становище підприємства, тому

ігнорування їхніх інтересів може призвести до незадовільних результатів. Заробітна плата фахівців вищого рівня залежить від результативності роботи підприємства, тому частково вищий результат фінансово-господарської діяльності призводить до додаткового задоволення потреб менеджменту.

Фінансово-господарську діяльність підприємства можна уявити, як безперервний процес [37, с.66] залучення різного роду ресурсів, об'єднання їх у процесі виробництва для одержання деякого фінансового результату. Зазвичай фінансово-господарська діяльність здійснюється безперервно за умови, що поточна бізнес-модель підприємства є продуманою та ефективною. Однак на практиці часто проявляється сезонний фактор, наприклад, у сільському господарстві. У такому разі не можна говорити про безперервний процес фінансово-господарської діяльності. Усе ж останнє залежить від конкретного підприємства, тому таке формулювання не може бути універсальним для визначення сутності фінансово-господарської діяльності.

Наступна частина визначення є досить точною та продуманою. Адже справді відбувається залучення різного роду ресурсів, наприклад, матеріалів і сировини, напівфабрикатів, обладнання, приміщень, трудових ресурсів, інтелектуальних здібностей управлінців, нематеріальних ресурсів у вигляді програмного забезпечення, різноманітних ліцензій, інших вхідних ресурсів, що необхідні для створення доданої вартості, яка дасть змогу підприємству згенерувати позитивний фінансовий результат. Усі ресурси об'єднуються в єдине ціле, зокрема співробітники лінійного рівня застосовують свої сили для трансформації за допомогою обладнання матеріалів і сировини; менеджери з продажу використовують виділене фінансування, програмне забезпечення, інші ресурси для забезпечення продажів.

Важливим елементом поняття фінансово-господарської діяльності є слово фінансовий. Фінансова діяльність проявляється в системі форм і методів мобілізації та оптимального розподілу фінансових ресурсів, визначає розроблення та вибір фінансових механізмів, способи та критерії оцінки ефективності й доцільності формування, напрями та порядок використання

фінансових ресурсів[32; 33]. У цій думці проявляється, що фінансова діяльність підприємства пов'язана безпосередньо із залученням і розміщенням фінансових ресурсів. Звісно, використовуються наявні фінансові механізми, тригери, інші параметри фінансової системи підприємства, що забезпечує трансформацію форми фінансових ресурсів для досягнення певного результату, наприклад, забезпечення стійкості та ритмічності інших напрямів господарської діяльності.

У контексті господарської діяльності вважаємо, що фінансова означає залучення та розміщення фінансових ресурсів для цілей забезпечення стійкості операційного процесу, або для досягнення інших цілей функціонування підприємства залежно від поточного стану та параметрів фінансової системи підприємства.

Що ж стосується господарської діяльності, то її синонімом буде економічна діяльність, тобто сукупність усіх напрямів і сегментів економічної роботи сучасного підприємства.

Розглянувши різні визначення, доцільно сформулювати власне. Вважаємо, що фінансово-господарська діяльність підприємства означає всю сукупність дій різних спеціалістів, управлінців, структурних підрозділів підприємства зі створення доданої вартості, а саме залучення та розміщення фінансових ресурсів, трансформації матеріалів, сировини, напівфабрикатів, часу працівників, творчого та інтелектуального потенціалу управлінців, інших вхідних ресурсів у кінцевий продукт у вигляді послуг, робіт, товарів, інших результатів. На відміну від підходів інших авторів, у такому визначенні не вказано мету фінансово-господарської діяльності, а саме задоволення потреби керівництва, персоналу, підвищення добробуту власників, збільшення чистого прибутку. Річ у тім, що в кожному конкретному випадку мета залежатиме від статутних документів, акціонерів, інших власників, управлінців. Адже фінансово-господарська діяльність характерна не тільки для комерційних підприємств, а й для некомерційних організацій. Таким чином, не можна підвести мету здійснення фінансово-господарської діяльності під спільний

знаменник, хоча для комерційного підприємства нею завжди є або отримання прибутку зараз, або посилення потенціалу генерування прибутку в стратегічній перспективі. Крім цього, не вказується, що такий процес є безперервним, оскільки залежно від бізнес-моделі завжди можливі ситуації призупинення активної фінансово-господарської діяльності.

Сучасні компанії здійснюють різноманітну фінансово-господарську діяльність для забезпечення свого зростання, прибутковості та стійкості. Створення додаткової вартості через надання послуг та виробництво товарів є ключовим аспектом економічної діяльності сучасної компанії. Цей процес передбачає перетворення вхідних ресурсів, таких як праця, капітал і матеріали, у вихідні продукти, що мають більшу цінність для клієнтів. Створена додаткова вартість є основою для прибутковості та зростання компанії, що дозволяє їй ефективно конкурувати на ринку. У сфері послуг створення додаткової цінності передбачає розробку та надання рішень, які відповідають конкретним потребам, уподобанням чи проблемам клієнтів.

У випадку виробництва товарів компанії створюють додаткову цінність, вдосконалюючи виробничі процеси, зосереджуючись на інноваціях та покращуючи якість продукції. Цього можна досягти за допомогою досліджень і розробок (R&D), спрямованих на створення нових продуктів або вдосконалення існуючих, а також шляхом впровадження ефективних методів виробництва, які зменшують кількість відходів і оптимізують використання ресурсів. Пропонуючи продукцію вищої якості, компанії можуть встановлювати вищі ціни, розширювати свою частку на ринку та зміцнювати репутацію свого бренду.

Крім того, сучасні компанії займаються інвестиційною діяльністю, яка включає в себе придбання та реалізацію фінансових і нефінансових активів. Компанії інвестують у цінні папери, нерухомість та інші види бізнесу, щоб диверсифікувати свої потоки доходів і підвищити загальну ефективність.

Іншою сферою фінансово-економічної діяльності є управління ланцюгами поставок та операціями. Цей процес передбачає координацію

діяльності, пов'язаної із закупівлями, виробництвом та дистрибуцією товарів і послуг. Компанії прагнуть оптимізувати ці процеси, щоб мінімізувати витрати і максимізувати ефективність.

Компанії також займаються маркетингом і продажами, які зосереджені на визначенні потреб клієнтів, розробці продуктів і послуг для задоволення цих потреб і просуванні їх через різні канали. У цьому контексті мова йде про проведення маркетингових досліджень, розробку маркетингових стратегій та впровадження методів продажу для отримання прибутку. Крім того, сучасні компанії беруть участь в управлінні людськими ресурсами, що включає підбір персоналу, навчання, управління ефективністю та утримання працівників. Метою є залучення, розвиток та утримання кваліфікованих працівників, які сприяють успіху компанії.

Підсумовуючи, зазначимо, що розглянуто різні підходи до розуміння сутності фінансово-господарської діяльності. Автором запропоновано власне визначення.

1.2. Методичні підходи до оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства

Методика здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності в кожному окремому випадку залежатиме від цілей, які стоять перед аналітиком. Якщо відомо, що підприємство стикається з несвоєчасними платежами з боку клієнтів, то слід приділити особливу увагу дебіторській заборгованості. Якщо існують інші проблеми, то необхідно провести деталізований аналіз проблемних ділянок. Однак у загальному вигляді такий процес може переслідувати такі цілі:

- оцінка резервів підвищення ділової активності та розробка оптимальних заходів їх використання;

- визначення "вузьких" місць, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства, вироблення скорочення витрат підприємства;
- розробка та обґрунтування рекомендацій, прийняття рішення щодо вибору стратегії сталого розвитку організації;
- інші.

У загальному вигляді методика аналізу складається з трьох основних етапів, а саме збирання інформації, застосування різних аналітичних методів до отриманої інформації та формування висновків і рекомендацій щодо посилення фінансово-господарської ефективності. Збір інформації передбачає отримання фінансової звітності компанії, управлінських даних, інформації про зовнішнє середовище, в якому функціонує підприємство. Наприклад, може йтися про дослідження клієнтів, поточної ситуації на ринку, макроекономічних індикаторів, інших зовнішніх джерел можливостей і ризику.

Найважливішим етапом є другий, тобто застосування оптимальних методів до отриманих первинних даних, що дає змогу краще зрозуміти поточний стан справ у рамках фінансово-господарської системи підприємства.

Як показано на рис. 1.1, виокремлюють такі методи аналізу як порівняльний аналіз, вертикальний аналіз, горизонтальний аналіз, метод відносних показників, балансовий метод та інші.

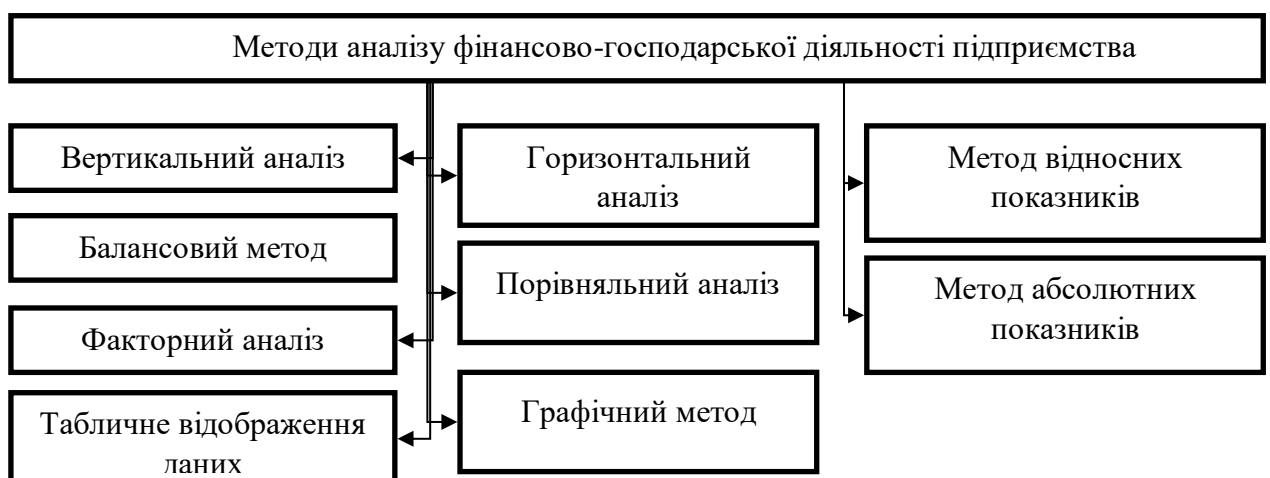

Рис. 1.1 Методи аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства

Джерело: складено автором на основі [1, с.150; 12, с.77; 22, с.24; 24, с.319]

Горизонтальний аналіз означає розгляд низки числової інформації з плином часу. Наприклад, у контексті поточного дослідження, слід вивчити дані підприємства за 2020-2022 р., зокрема дані про фінансові результати для кращого розуміння траєкторії зміни ефективності фінансово-господарської системи. Як результат, можна спрогнозувати подальший розвиток подій. Крім цього, зіставляючи динаміку окремих показників між собою, можна оцінити ефективність управління запасами, дебіторською заборгованістю, іншими сторонами діяльності.

Вертикальний аналіз на відміну від горизонтального означає зіставлення даних із загальною базою. Якщо під час горизонтального зіставляються дані за попередній період із поточним, то у випадку з вертикальним ідеться про зіставлення елементів із загальним результативним показником. Наприклад, під час аналізу джерел фінансування можна зіставити суму власного капіталу, позикових коштів, інші елементи фінансування із загальною сумою джерел, які необхідно залучити для забезпечення ритмічності виробничої діяльності та інших напрямів фінансово-господарської роботи підприємства.

Порівняльний аналіз дає змогу виміряти відмінності аналізованого підприємства від порівнюваних підприємств-конкурентів. Якщо горизонтальний аналіз означає вивчення даних протягом часу, то порівняльний передбачає зіставлення числової інформації з даними конкурентів, середнім для ринку, нормативним значенням, бажаним значенням, запланованим значенням, модельним тощо.

Важливим напрямом є аналіз фінансових коефіцієнтів. Аналіз фінансових коефіцієнтів полягає в порівнянні їхніх значень із базисними величинами, а також у вивченні їхньої динаміки за звітний період і за кілька років. На рис. 1.3 наведено основні групи показників, які використовують під час вивчення ефективності та стійкості фінансово-господарської діяльності компанії (Рис. 1.2).

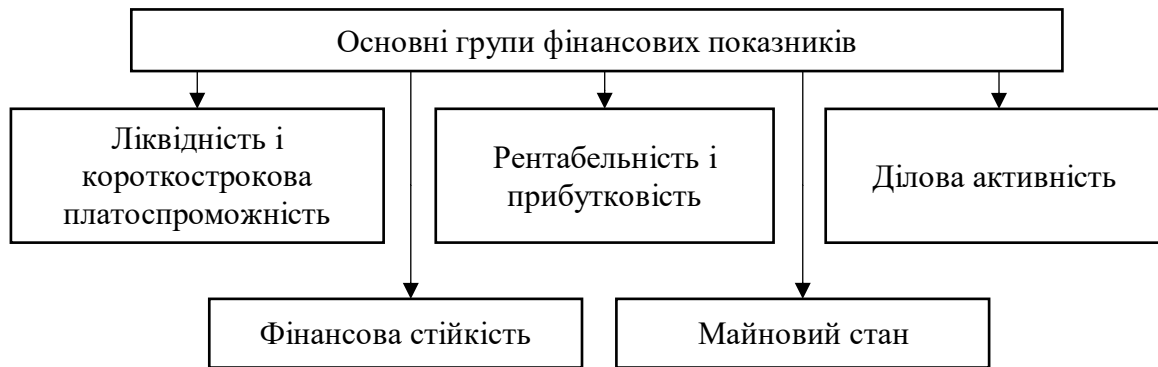

Рис. 1.2 Основні групи фінансових показників

Джерело: складено автором на основі [35, с.58; 19, с.485]

Ліквідність являє собою властивість фінансово-господарської системи, яка проявляється у здатності швидко продати наявні активи для виконання зобов'язань. Зазвичай про ліквідність говорять саме в короткостроковій перспективі. Найпопулярнішим відносним показником у такому контексті є індикатор поточної ліквідності:

$$K_{\Pi} = \frac{O_{\text{б}}}{З_{\text{к}}}, \quad (1)$$

де K_{Π} – коефіцієнт покриття, поточна ліквідність;

$O_{\text{б}}$ – оборотні активи;

$З_{\text{к}}$ – заборгованість короткострокова [13].

Стійкість означає наявність таких параметрів фінансово-господарської системи підприємства, за яких воно здатне займати стабільне ринкове становище протягом тривалого періоду часу. Важливим індикатором, який відображає рівень фінансової стійкості, тобто здатність фінансової системи адаптуватися до зовнішніх і внутрішніх шоків, є індикатор автономії:

$$K_{\text{а}} = \frac{ВК}{А}, \quad (2)$$

где $K_{\text{а}}$ – коефіцієнт автономії;

ВК – власний капітал;

А – активи [15].

Рентабельність є ключовим критерієм ефективності фінансово-господарської системи, адже саме здатність генерувати додатній фінансовий

результат найчастіше цікавить управлінців, власника, інших зацікавлених осіб [16]. У такому контексті часто використовують індикатори рентабельності активів, власного капіталу, продажів, окупності активів і власного капіталу.

$$P_a = \frac{\Pi_p}{A}, \quad (3)$$

где P_a – рентабельність активів;

Π_p – прибуток;

A – активи (середнє за рік)[14].

З огляду на те, що в кожному бізнесі свої особливі умови, то доцільно зіставляти показники рентабельності активів з тими значеннями, медіани або середнього, які характерні для прямих конкурентів або галузі загалом. У такому разі можна зрозуміти, наскільки компетентним є менеджмент, а також чи ефективною є поточна бізнес-модель підприємства. Що ж стосується рентабельності власного капіталу, то цей показник є одним із ключових для власників, адже їх цікавить саме підвищення рівня добробуту. Незалежно від того, чи виплачено прибуток у вигляді дивідендів, чи реінвестовано його назад у діяльність компанії, добробут власників зростатиме завдяки отриманню прибутку або збільшенню ринкової вартості акцій чи інших цінних паперів, які підтверджують право власності на частину підприємства.

Індикатори ділової активності відображають здатність менеджменту завантажити залучені активи, забезпечити їхню продуктивність. Тобто ці показники демонструють результативність залучення активів в операційний процес. Наприклад, до цієї групи належить показник фондівдачі, який розраховується за допомогою такої формули:

$$\Phi_B = \frac{D}{OZ}, \quad (4)$$

где Φ_B – фондівдача;

D – дохід;

OZ – основні засоби, середнє.

У процесі вивчення теоретичних аспектів посилення фінансово-господарської діяльності підприємства сформульовано такі висновки та пропозиції:

- розглянуто поняття та сутність фінансово-господарської діяльності компанії. Сформульовано авторське визначення. Фінансово-господарська діяльність підприємства означає всю сукупність дій різних спеціалістів, управлінців, структурних підрозділів підприємства зі створення доданої вартості, а саме залучення та розміщення фінансових ресурсів, трансформації матеріалів, сировини, напівфабрикатів, часу співробітників, творчого та інтелектуального потенціалу управлінців, інших вхідних ресурсів у кінцевий продукт у вигляді послуг, робіт, товарів, інших результатів.

- сформульовано методику аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. Процес аналізу фінансово-господарської діяльності складається з трьох основних етапів, а саме: збирання бухгалтерської, фінансової, управлінської, управлінської, маркетингової та іншої інформації щодо поточного становища підприємства; застосування по відношенню до отриманих даних аналітичних методів, наприклад, вертикального, горизонтального аналізу, порівняльного аналізу, методу відносних показників та інших, та останнього етапу – формулювання висновків. Зазначено, що основними групами фінансових індикаторів є показники рентабельності, ділової активності, фінансової стійкості, ліквідності, майнового стану, вартості залучення фінансових ресурсів.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»

2.1. Характеристика фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства

Підприємство діє у будівельній сфері та забезпечує зведення житлової, промислової, комерційної нерухомості, а також постійно приймає участь у тендерах щодо будівництва та ремонту доріг. У портфелі завершених проектів знаходяться розважальні центри, берегоукріплювальні споруди, рекреаційні бази, шляхопроводи, автозаправки тощо. Компанія приймала участь у будівництві доріг у таких регіонах України, як Полтавська область, Київська область, Чернівецька область, Харківська область та інші[25].

Загалом основу господарської діяльності підприємства формує саме будівельний процес, тобто спочатку відбувається накопичення будівельних ресурсів на складах компанії або їх придбання уже в процесі виконання робіт, після чого задіяні основні засоби, наприклад, катки, ковші, крани, інша спеціальна будівельна техніка прибуває до об'єкту нерухомості. Залучений інженерно-технічний персонал використовує наявні основні засоби та будівельні матеріали для виконання робіт, надання відповідних послуг тощо. Звичайно, крім основних бізнес-процесів в межах фінансово-господарської діяльності компанії проявляються і додаткові, пов'язані із підтриманням основних. Це робота бухгалтерських відділів, фінансового менеджменту щодо залучення та виділення фінансових ресурсів, відділу по роботі з персоналом, відділу по роботі з клієнтами, у тому числі спеціаліста із участі в тендерах, юриста тощо. Таким чином, весь фінансово-господарський потенціал компанії націлений на реалізацію будівельних робіт.

Загальний баланс продемонстрував стабільне зростання: 15,77% у 2021 році та 23,87% у 2022 році, що призвело до загального зростання на 43,4%. Це

свідчить про те, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» стабільно зростає і покращує свій загальний фінансовий стан. Незавершені капітальні інвестиції значно зросли з 0 тис. грн у 2020 році до 2620 тис. грн у 2021 році, і далі до 4472 тис. грн у 2022 році. Це свідчить про те, що компанія активно інвестувала в довгострокові проєкти або інфраструктуру, що може бути наслідком розширення діяльності або виходу на нові ринки (табл. 2.1). Проте слід їх завершити для отримання оплати за створені об'єкти.

Таблиця 2.1

Динаміка активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2020 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, +,-		Відносний приріст, %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Незавершені капітальні інвестиції	0	2620	4472	2620	1852	-	70,69	-
Основні засоби	13982	10686	15216	-3296	4530	-23,57	42,39	8,83
Довгострокові фінансові інвестиції	2940	2940	2940	0	0	0	0	0
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	16924	16245	22628	-679	6383	-4,01	39,29	33,7
Виробничі запаси	26425	36928	38818	10503	1890	39,75	5,12	46,9
Запаси	30533	36997	38932	6464	1935	21,17	5,23	27,51
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	16961	14741	10301	-2220	-4440	-13,09	-30,12	-39,27
Інша поточна дебіторська заборгованість	1945	5350	7641	3405	2291	175,06	42,82	292,85
Гроші та їх еквіваленти	3506	3252	12614	-254	9362	-7,24	287,88	259,78
Інші оборотні активи	6457	11224	17796	4767	6572	73,83	58,55	175,61
ОБОРОТНІ АКТИВИ	59895	72693	87613	12798	14920	21,37	20,52	46,28
БАЛАНС	76874	88994	110241	12120	21247	15,77	23,87	43,4

Основні засоби спочатку зменшилися на 23,57% з 13982 тис. грн у 2020 році до 10686 тис. грн у 2021 році, але потім збільшилися на 42,39% до 15216 тис. грн у 2022 році. Це свідчить про те, що компанія, можливо, переоцінювала

або оптимізувала свою базу активів у 2021 році, перш ніж здійснити нові інвестиції в основні засоби у 2022 році. Необоротні активи дещо зменшилися на 4,01% у 2021 році, але потім зросли на 39,29% у 2022 році, що призвело до загального зростання на 33,7% за два роки. Основним фактором такої динаміки були саме основні засоби.

Запаси послідовно зростали: 21,17% у 2021 році та ще 5,23% у 2022 році, в результаті чого загальне зростання склало 27,51%. При цьому обсяг збуту послуг знижувався, тобто є суттєві проблеми у цій частині фінансово-господарської діяльності. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги зменшилася на 13,09% у 2021 році та ще на 30,12% у 2022 році, що призвело до загального зниження на 39,27%. Це свідчить про те, що компанія змогла ефективніше збирати платежі або посилила свою кредитну політику, щоб зменшити ризик дефолту.

Грошові кошти та їх еквіваленти спочатку зменшилися на 7,24% у 2021 році, але потім зазнали значного зростання на 287,88% у 2022 році, що призвело до загального зростання на 259,78%. Це свідчить про те, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» значний обсяг коштів не задіяний безпосередньо у операційній діяльності, а тому слід переглянути політику у цій сфері, що дозволить знизити інфляційний ризик.

Поточні, оборотні активи послідовно зростали протягом періоду: 21,37% у 2021 році та 20,52% у 2022 році, в результаті чого загальне зростання склало 46,28%. Це свідчить про загальне короткострокового фінансового стану компанії, адже немає необхідності накопичувати оборотний капітал в умовах зниження ділової активності бізнесу.

Власний капітал послідовно зростав: на 15,26% у 2021 році та на 60,97% у 2022 році, в результаті чого загальний показник склав 85,53%. Це свідчить про те, що компанії вдалося зберегти прибутки та/або залучити нові інвестиції, що призвело до зміцнення фінансового стану. Крім цього, частину заробленого чистого прибутку було реінвестовано. Довгострокові зобов'язання залишалися незмінними на рівні 12 551 тис. грн протягом трьох

років. ТОВ «Техно-Буд Сервіс» не брала на себе нових довгострокових боргів або зобов'язань, що може бути ознакою фінансової стабільності (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка джерел фінансування ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2020 - 2022

рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, +,-		Відносний приріст, %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Зареєстрований (пайовий) капітал	12270	12920	21927	650	9007	5,3	69,71	78,7
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1904	3417	4370	1513	953	79,46	27,89	129,52
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	14174	16337	26297	2163	9960	15,26	60,97	85,53
Інші довгострокові зобов'язання	12551	12551	12551	0	0	0	0	0
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12551	12551	12551	0	0	0	0	0
Короткострокові кредити банків	0	8333	4283	8333	-4050	-	-48,6	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	32685	26627	30270	-6058	3643	-18,5	13,68	-7,39
Інші поточні зобов'язання	17119	24890	36655	7771	11765	45,39	47,27	114,12
ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	50149	60106	71393	9957	11287	19,85	18,78	42,36
Баланс	76874	88994	110241	12120	21247	15,77	23,87	43,4

Короткострокові кредити банків зросли до 8 333 тис. грн у 2021 році, а потім зменшилися на 48,6% до 4 283 тис. грн у 2022 році. Компанія могла вдаватися до короткострокового фінансування у 2021 році для фінансування своєї операційної діяльності або інвестицій, а потім погасити частину кредитів у 2022 році. Така політика не є раціональною в умовах скорочення збуту, адже веде до фінансових витрат.

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги спочатку зменшилася на 18,5% у 2021 році, але зросла на 13,68% у 2022 році, що призвело до загального зменшення на 7,39%. Така тенденція може бути пов'язана зі зміною умов розрахунків компанії з постачальниками або коливаннями ділової активності.

Таким чином, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» зазнало значного збільшення власного капіталу, що зміцнило фінансове становище. Хоча компанія більше покладалася на короткострокове фінансування та зобов'язання, вона не брала нових довгострокових позик. Збільшення поточних зобов'язань пов'язане з короткостроковими потребами у фінансуванні або операційними змінами.

Чистий дохід від реалізації будівельних послуг зменшився на 16,9% у 2021 році та ще більше зменшився на 41,1% у 2022 році, що призвело до загального зниження на 51,03%. Це пов'язано зі зниженням попиту на послуги компанії, посиленням конкуренції та загалом складною ринковою кон'юнктурою в умовах війни.

Собівартість реалізованих послуг також скорочувалася, адже у 2021 році - на 16,3%, у 2022 році - на 43,9%, що призвело до загального зниження на 53,04%. Ця тенденція пов'язана зі зменшенням чистого доходу, оскільки було продано менше продукції або послуг.

Чистий фінансовий результат значно зріс на 444,3% у 2021 році, але потім зменшився на 37% у 2022 році, що призвело до загального зростання на 242,98%. Незважаючи на зниження чистого доходу та собівартості реалізованої продукції, компанії вдалося згенерувати більший прибуток у 2021 році. Проте загалом сума була несуттєва.

Отже, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» зазнало зниження чистого доходу від реалізації та собівартості реалізованої продукції в період з 2020 по 2022 рік. Незважаючи на це, компанія змогла згенерувати більший прибуток у 2021 році, хоча він і зменшився у 2022 році. Компанії необхідно проаналізувати причини зниження доходу та впровадити стратегії для покращення фінансових

показників, такі як заходи зі скорочення витрат, диверсифікація продукції чи послуг або вихід на нові ринки (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка фінансових результатів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2020 - 2022

рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, +,-		Відносний приріст, %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	73233	60884	35862	-12349	-25022	-16,9	-41,1	-51,03
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	69892	58506	32821	-11386	-25685	-16,3	-43,9	-53,04
Інші операційні доходи	3341	3460	4077	119	617	3,56	17,83	22,03
Адміністративні витрати	1794	0	0	-1794	0	-100	-	-100
Витрати на збут	107	0	0	-107	0	-100	-	-100
Інші операційні витрати	5928	4295	6166	-1633	1871	-27,6	43,56	4,01
Інші фінансові доходи	43	0	0	-43	0	-100	-	-100
Інші доходи	0	20	0	20	-20	-	-100	-
Інші витрати	0	50	0	50	-50	-	-100	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	783	1513	953	730	-560	93,23	-37	21,71
Витрати (дохід) з податку на прибуток	555	272	171	-283	-101	-51	-37,1	-69,19
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	228	1241	782	1013	-459	444,3	-37	242,98

Підводячи підсумок, зазначимо, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» зазнало значного збільшення власного капіталу (85,53%) та послідовного зростання поточних зобов'язань (42,36%), що свідчить про сильнішу фінансову позицію з керованим короткостроковим фінансуванням. Однак чистий дохід від реалізації та собівартість реалізованої продукції знизилися в період між 2020 та 2022 роками, що призвело до падіння на 51,03% та 53,04% відповідно, що негативно впливає на ринкову частку та загальне фінансово-господарське становище.

2.2. Аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Фінансово-господарська діяльність підприємства включає в себе велику кількість напрямків, а тому слід розглянути різноманітні показники. Частка основних засобів у загальних активах зменшилася на 33,33% з 2020 по 2021 рік, що свідчить про зміну структури активів компанії. Однак у 2022 році частка зросла на 16,67%. Ця тенденція свідчить про те, що компанія зосереджується на більш ліквідних активах, що пов'язано з намаганням підвищити операційну гнучкість (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників майнового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2020 - 2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст , +,-		Відносний приріст , %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Частка основних засобів у активах	0,18	0,12	0,14	-0,06	0,02	-33,33	16,67	-22,22
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,68	0,76	0,72	0,08	-0,04	11,76	-5,26	5,88
Коефіцієнт мобільності активів	3,54	4,47	3,87	0,93	-0,6	26,27	-13,42	9,32

Коефіцієнт зносу основних засобів зріс на 11,76% з 2020 по 2021 рік, що свідчить про більшу частку зношених або знецінених основних засобів у портфелі компанії. З 2020 по 2022 рік коефіцієнт зносу збільшився на 5,88%, тому ТОВ «Техно-Буд Сервіс» необхідне інвестування в технічне обслуговування або заміну основних засобів для підтримки операційної ефективності.

З 2020 по 2022 рік коефіцієнт мобільності активів збільшився на 9,32%, що свідчить про загальне покращення ліквідності компанії.

Коефіцієнт поточної ліквідності демонструє поступове зростання з 1,19 у 2020 році до 1,23 у 2022 році. Це означає, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» стало

дещо краще покривати свої короткострокові зобов'язання поточними активами. Така тенденція є результатом збільшення грошових коштів та інших оборотних активів (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2020 - 2022

рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст , +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,19	1,21	1,23	0,02	0,02	0,04
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,59	0,59	0,68	0	0,09	0,09
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,07	0,05	0,18	-0,02	0,13	0,11

Коефіцієнт швидкої ліквідності залишився незмінним з 2020 по 2021 рік на рівні 0,59, але збільшився до 0,68 у 2022 році. ТОВ «Техно-Буд Сервіс» покращило свою здатність покривати короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів, за винятком запасів. Загалом значення індикатора у 2022 році знаходиться біля нормативних 0,7-0,8.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє скорочення з 0,07 у 2020 році до 0,05 у 2021 році з подальшим значним зростанням до 0,18 у 2022 році. Ця зміна означає, що спочатку компанія мала труднощі з покриттям своїх короткострокових зобов'язань, використовуючи лише грошові кошти та їхні еквіваленти, але у 2022 році суттєво покращила свою позицію. З іншої сторони, це створює суттєві ризики з точки зору інфляції, адже монетарні активи постійно знецінюються.

Таким чином, фінансова діяльність ТОВ «Техно-Буд Сервіс» продемонструвала покращення ліквідності в період між 2020 та 2022 роками.

Коефіцієнт покриття запасів власним капіталом значно покращився з від'ємних 0,09 у 2020 році до додатних 0,09 у 2022 році. ТОВ «Техно-Буд Сервіс» стало більш спроможним покривати свої запаси власним капіталом, що свідчить про покращення фінансової стійкості. Це вказує на збільшення

операційної незалежності, проте значення все ще суттєво нижче одиниці (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2020 - 2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст , +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-0,09	0,001	0,09	0,09	0,09	0,18
Коефіцієнт фінансової автономії	0,18	0,18	0,24	0	0,06	0,06

Коефіцієнт фінансової автономії залишався незмінним з 2020 по 2021 рік на рівні 0,18, але збільшився до 0,24 у 2022 році. Це свідчить про те, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» посилило свою фінансову незалежність, менше покладаючись на зовнішнє фінансування для фінансування своїх активів. Зростання коефіцієнта фінансової автономії може бути наслідком збільшення власного капіталу. Проте все ще без зовнішніх джерел компанія не зможе виконувати фінансові задачі.

Отже, фінансова діяльність ТОВ «Техно-Буд Сервіс» показала покращення фінансової стійкості в період з 2020 по 2022 рік. Зростання коефіцієнта покриття запасів власним капіталом та коефіцієнта фінансової автономії свідчить про те, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» стало більш фінансово незалежним та стабільним. Компанії варто продовжити моніторинг коефіцієнтів фінансової стійкості для забезпечення довгострокової стабільності та зменшення залежності від зовнішнього фінансування.

Коефіцієнт рентабельності активів значно зріс з 0,3% у 2020 році до 1,5% у 2021 році, а потім знизився до 0,79% у 2022 році. Це свідчить про те, що здатність компанії генерувати прибуток була незадовільною. Протягом усього періоду цей індикатор був на рівні нижчому інфляції, тобто фінансово-господарська діяльність не є задовільною (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Динаміка показників рентабельності (збитковості) ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2020 - 2022 рр., %

Показники	Рік			Абсолютний приріст , +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Рентабельність активів, %	0,3	1,5	0,79	1,2	-0,71	0,49
Рентабельність власного капіталу, %	1,65	8,13	3,67	6,48	-4,46	2,02
Період окупності активів	333,27	66,83	127,39	-266,4	60,56	-205,9
Період окупності власного капіталу	60,42	12,29	27,26	-48,13	14,97	-33,16

Те ж стосується і коефіцієнта рентабельності власного капіталу, який суттєво зріс з 1,65% у 2020 році до 8,13% у 2021 році, але знизився до 3,67% у 2022 році. Він нижчий, наприклад, депозитів у банку, а тому слід говорити про незадовільну якість роботи менеджменту. Тобто компанія слід негайно шукати джерела скорочення витрат для відновлення прийняттого значення показника.

Період виробничого циклу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» збільшився зі 177,91 дня у 2020 році до 207,34 дня у 2021 році і далі до 415,41 дня у 2022 році. Це свідчить про те, що час, необхідний компанії для виробництва товарів або послуг, з роками збільшився. Збільшення тривалості виробничого циклу може бути пов'язане із перебоями в ланцюжку поставок або іншими операційними факторами.

Період операційного циклу, який вимірює час, необхідний для перетворення запасів і дебіторської заборгованості в грошові кошти, також збільшився з 272,52 днів у 2020 році до 327,71 днів у 2021 році та 614,33 днів у 2022 році. Тому слід переглянути поточну політику управління цими елементами активів у контексті скорочення ділової активності бізнесу загалом.

Період фінансового циклу, який враховує час між тим, коли компанія платить своїм постачальникам, і тим, коли вона отримує оплату від своїх клієнтів, збільшився з 129,03 днів у 2020 році до 143,38 днів у 2021 році і далі

до 299,87 днів у 2022 році. Це свідчить про те, що цикл конвертації грошових коштів компанії з роками подовжився, а це означає, що ТОВ «Техно-Буд Сервіс» потрібно більше часу, щоб перетворити свої інвестиції в оборотний капітал назад у грошові кошти (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Показники ділової активності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» (показники оборотності) в 2020 - 2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Оборотність активів, коефіцієнт трансформації, обороти	0,96	0,73	0,36	-0,23	-0,37	-0,6
Фондовіддача, обороти	6,8	4,94	2,77	-1,86	-2,17	-4,03
Коефіцієнт оборотності запасів, обороти	2,02	1,73	0,86	-0,29	-0,87	-1,16
Період одного обороту запасів, днів	178,37	207,76	416,42	29,39	208,66	238,05
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, обороти	3,82	3	1,82	-0,82	-1,18	-2
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	94,16	119,95	197,91	25,79	77,96	103,75
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, обороти	2,51	1,95	1,14	-0,56	-0,81	-1,37
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	143,5	184,33	314,46	40,83	130,13	170,96
Період виробничого циклу, днів	177,91	207,34	415,41	29,43	208,07	237,5
Період операційного циклу, днів	272,52	327,71	614,33	55,19	286,62	341,81
Період фінансового циклу, днів	129,03	143,38	299,87	14,35	156,49	170,84

Підводячи підсумок, зазначимо, що в процесі оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс» сформульовані наступні висновки:

- надана характеристика фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства. ТОВ «Техно-Буд Сервіс» продемонструвало значне зростання власного капіталу (85,53%), що свідчить про більш стійкий фінансовий стан, водночас керуючи своїми зростаючими поточними зобов'язаннями (42,36%). Компанія зіткнулася зі значним зниженням чистого

доходу від реалізації (51,03%) та собівартості реалізованої продукції (53,04%), що вказує на потенційні проблеми у фінансовій діяльності. Чистий прибуток був вкрай низьким, що демонструє недостатньо продуману бізнес-модель компанії;

- виконано аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс». ТОВ «Техно-Буд Сервіс» продемонструвало покращення показників фінансової стійкості та прибутковості у 2021 році, але деяке зниження у 2022 році. При цьому ефективність компанії за показниками оборотності знизилася в період між 2020 та 2022 роками, а період операційного циклу збільшився з 272,52 до 614,33 днів. Для забезпечення довгострокової стійкості компанії слід зосередитися на поліпшенні управління оборотним капіталом, грошовими потоками та загальною операційною ефективністю. Перш за все, слід запропонувати заходи скорочення витрат, адже капітал власників фактично знецінюється.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»

3.1. Шляхи покращення фінансового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Оптимізація позикового капіталу має вирішальне значення для фінансового здоров'я та довгострокового зростання компанії, особливо коли існує значна різниця у вартості довгострокового та короткострокового позикового капіталу. У цьому випадку компанія має вищу процентну ставку за довгостроковим позиковим капіталом (19,52%) порівняно з короткостроковим позиковим капіталом (14,37%). Регулюючи структуру позикового капіталу, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» може суттєво зменшити свої фінансові витрати (Рис. 3.1).

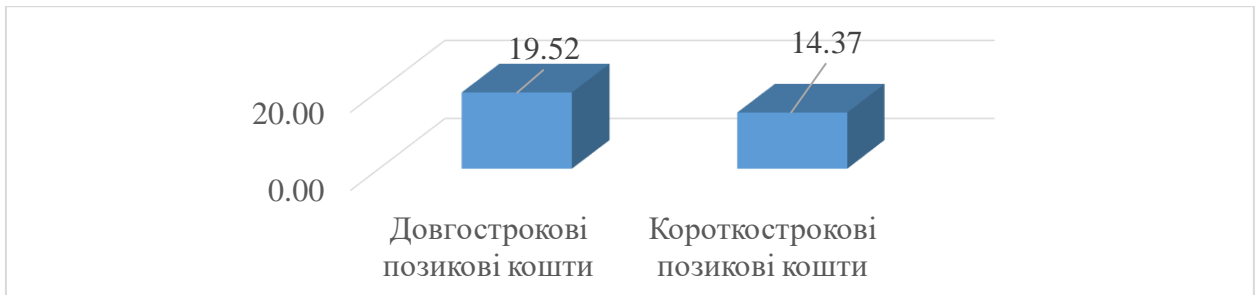

Рис. 3.1 Різниця у вартості позикових коштів в Україні на поточний момент часу, %

Джерела: складено автором на основі [4]

Однією з ключових причин оптимізації позикового капіталу є зниження загальної вартості капіталу, що безпосередньо впливає на прибутковість компанії. Перерозподіливши ресурси та змінивши структуру запозичень на більш вигідну, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» може досягти скорочення фінансових витрат на 646 700 гривень. Таке зменшення витрат може сприяти збільшенню чистого прибутку компанії, що дозволить спрямувати більше ресурсів на розширення бізнесу, реінвестиції та створення акціонерної вартості (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Економічний ефект від оптимізації структури позикових коштів в Україні, тис. грн.

Показник	2022	2023-2024
Довгострокові позикові кошти	12551	0
Короткострокові позикові кошти	4283	16834
Фінансові витрати на обслуговування боргу	3066,1	2419,4
Економічний ефект	-	646,7

Ще одним важливим аспектом оптимізації позикового капіталу є підвищення фінансової стійкості компанії. Компанії з високою часткою довгострокового, більш дорогого позикового капіталу можуть виявитися обтяженими більшими фінансовими зобов'язаннями, що призводить до збільшення ризиків і зниження кредитних рейтингів. Збалансувавши структуру капіталу, компанія може підвищити свою платоспроможність і кредитоспроможність, що може допомогти забезпечити кращі умови для майбутніх запозичень і сприяти формуванню позитивної репутації серед інвесторів та інших зацікавлених сторін.

Крім того, оптимізація позикового капіталу може призвести до більш ефективного розподілу капіталу, що є важливим для стимулювання зростання та інновацій. Зменшуючи фінансові витрати завдяки кращій структурі запозичень, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» вивільнить ресурси для інвестування в дослідження і розробки, нові продуктові лінійки або інші стратегічні ініціативи, які можуть забезпечити довгострокові конкурентні переваги.

Отже, оптимізація позикового капіталу - це стратегічний крок, який може підвищити прибутковість, фінансову стабільність і потенціал зростання компанії. Скорочуючи вартість капіталу, покращуючи платоспроможність та кредитоспроможність, а також забезпечуючи більш ефективний розподіл ресурсів, компанія може побудувати міцний фундамент для довгострокового успіху.

Як було виявлено, обсяг грошових коштів також є надмірним. Формування надлишкових грошових коштів у вигляді високого залишку на

рахунку може негативно вплинути на загальний фінансовий результат та операційну ефективність компанії. Існує кілька причин, чому компанії не вигідно тримати більше грошових коштів, ніж їй потрібно для повсякденної діяльності та стратегічних ініціатив.

По-перше, надлишок грошових коштів генерує витрати упущеної вигоди, оскільки вони являють собою невикористані ресурси, які можна було б інвестувати в проекти або активи, що приносять позитивну віддачу. Коли ТОВ «Техно-Буд Сервіс» утримує грошові кошти, не використовуючи їх ефективно, воно втрачає потенційні інвестиційні можливості та не може максимізувати акціонерну вартість. В умовах високих відсоткових ставок вартість грошових коштів може з часом знецінитися через інфляцію, що ще більше збільшує вартість упущених можливостей.

По-друге, збереження надмірно високого залишку на рахунку може свідчити про неякісний фінансовий менеджмент та неефективний розподіл капіталу для інвесторів та зацікавлених сторін. Власники часто очікують, що компанії оптимально розподіляють свої ресурси, реінвестуючи їх у можливості зростання або повертаючи капітал акціонерам у вигляді дивідендів чи викупу акцій. Компанія з роздутим балансом на рахунку може сприйматися як така, що не має стратегічного бачення або не здатна визначити цінні інвестиційні можливості, що може негативно вплинути на її репутацію та ринкову оцінку.

Таким чином, зберігання надлишкових грошових коштів у вигляді високого залишку на рахунку може негативно вплинути на фінансові показники та операційну ефективність компанії. Ретельно керуючи грошовими резервами та вкладаючи їх у діяльність, що створює вартість, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» може максимізувати акціонерну вартість, покращити фінансовий менеджмент та пом'якшити агентські проблеми. Для компанії важливо досягти балансу між підтримкою достатньої ліквідності для здійснення операцій та розумним інвестуванням ресурсів з метою отримання прибутку та стимулювання зростання.

Слід застосувати декілька методів для виявлення оптимального залишку коштів. Згідно методу Баумоля мова йде про 593,2 тис. грн. (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Визначення оптимального залишку коштів по методу Баумоля для ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Показник	2022	2023	2024
Потреба в ліквідності на основі витрат за 2022 рік, тис. грн.	3248,9	3248,9	3248,9
Комісія за операції з ОВДП, тис. грн.	8,1	8,1	8,1
Прибутковість ОВДП, %	15	15	15
Оптимальний залишок, тис. грн.	593,2	593,2	593,2

За методом Міллера-Орра для ТОВ «Техно-Буд Сервіс» оптимальною є сума у 3362,6 тис.грн. при збереженні грошових потоків на рівні 2022 року (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Визначення оптимального залишку коштів за методом Міллера-Орра для ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Показник	2022	2023	2024
Нижня межа залишку грошових коштів	3248,9	3248,9	3248,9
Стандартне відхилення щоденних грошових залишків, тис. грн.	1269,1	1269,1	1269,1
Комісія за операції з ОВДП, тис. грн.	8,1	8,1	8,1
Прибутковість ОВДП, %	15	15	15
Верхня межа залишку грошових коштів, тис. грн.	3590,1	3590,1	3590,1
Оптимальний залишок, тис. грн.	3362,6	3362,6	3362,6

Ідентичний результат отримано і в межах методу Стоуна (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Визначення оптимального залишку коштів за методом Стоуна для ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Показник	2022	2023	2024
Нижня межа залишку грошових коштів	3248,9	3248,9	3248,9
Верхня межа залишку грошових коштів, тис. грн.	3590,1	3590,1	3590,1
Оптимальний залишок, тис. грн.	3362,6	3362,6	3362,6
х, тис. грн.	56,9	56,9	56,9
Нижня проміжна межа, тис. грн.	3305,8	3305,8	3305,8
Верхня проміжна межа, тис. грн.	3533,3	3533,3	3533,3

При збереженні 3362,6 тис. грн. у бізнесу з'являється можливість направити додаткові 9251,35 тис. грн. у фінансові інвестиції (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Обсяг надмірного обсягу зайвих грошових коштів ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Показник	Сума
Поточний обсяг доступної ліквідності, тис. грн.	12614
Оптимальна сума залишку, тис. грн.	3362,6
Доступна для фінансування ліквідність, тис. грн.	9251,35

Тобто економічний ефект від такого заходу становитиме додатковий прибуток до оподаткування у розмірі 1387,7 тис. грн. (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Додатковий економічний ефект від оптимізації залишку грошових коштів на поточному рахунку ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Показник	Сума
Фінансові доходи від інвестування в короткострокові інструменти у 2022 р., тис. грн.	0
Фінансові доходи від інвестування в короткострокові інструменти у 2023-2024 р. щорічно, тис. грн.	1387,7
Економічний ефект від оптимізації портфеля короткострокових фінансових інвестицій, тис. грн.	1387,7

Очікується, що запропоновані зміни матимуть значний позитивний вплив на фінансові показники компанії в найближчі роки. Прогнозується, що до 2023 року чистий прибуток суттєво збільшиться з 782 тис. грн до 2 409 тис. грн, залишаючись на тому ж рівні у 2024 році. Таке зростання прибутковості також призведе до збільшення власного капіталу компанії, який зросте з 26 297 тис. грн у 2022 році до 28 706 тис. грн у 2023 році та 31 115 тис. грн у 2024 році. Дані свідчать про те, що реалізація пропозицій сприятиме покращенню фінансового стану та зміцненню балансу, що дозволить компанії досягти довгострокового успіху (Рис. 3.2).

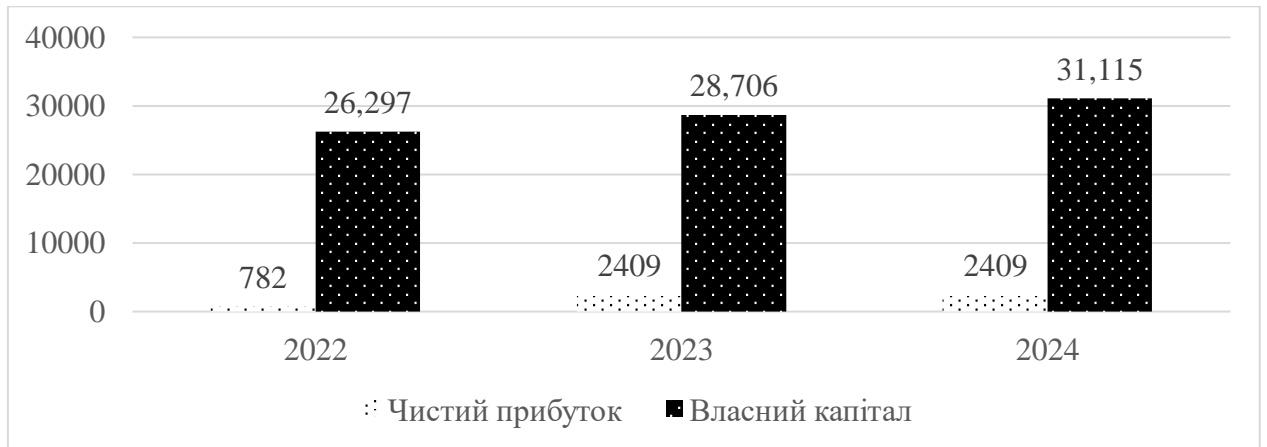

Рис. 3.2 Динаміка чистого прибутку та власного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» під впливом сукупності запропонованих заходів в 2023-2024 рр., тис. грн.

Аналіз даних показує, що обидві пропозиції, за прогнозами, покращать ключові фінансові показники компанії протягом наступних двох років. Очікується, що рентабельність активів зросте з 0,79% у 2022 році до 2,19% у 2023 та 2024 роках, що свідчитиме про більш ефективне використання активів компанії для отримання прибутку. Крім того, прогнозується, що рентабельність власного капіталу також зросте з 3,67% у 2022 році до 8,76% у 2023 році та 8,05% у 2024 році, що відображає підвищену здатність генерувати прибутки для акціонерів. Ці покращення показників прибутковості та ефективності демонструють позитивний вплив запропонованих змін на фінансові результати компанії (Рис. 3.3).

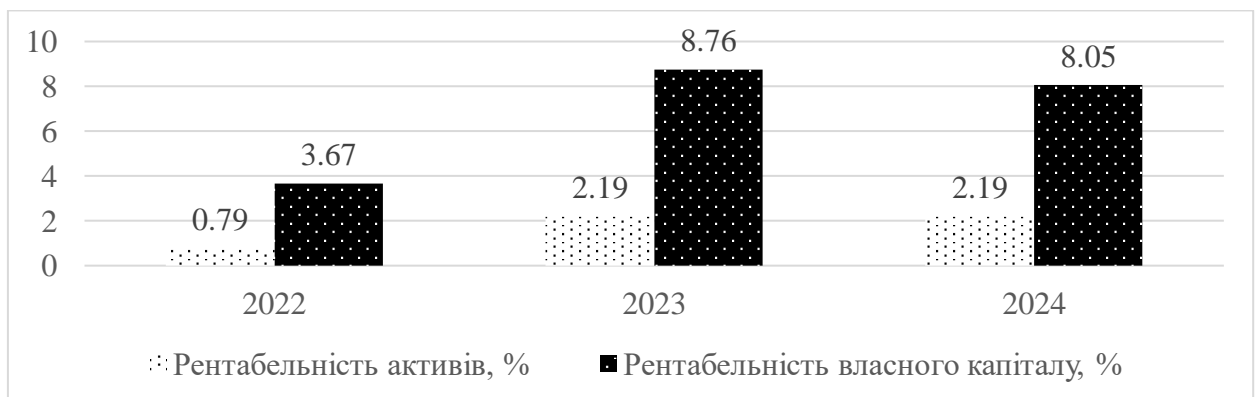

Рис. 3.3 Динаміка рентабельності активів та власного капіталу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2023-2024 рр. під впливом сукупності запропонованих заходів, %

Підводячи підсумок, зазначимо, що очікується, що впровадження запропонованих змін, таких як оптимізація структури позикового капіталу та зменшення залишку на рахунку, значно покращить фінансові показники компанії. Прогнозується, що чистий прибуток збільшиться з 782 тис. грн у 2022 році до 2 409 тис. грн у 2023 та 2024 роках, а ключові фінансові коефіцієнти, включаючи рентабельність активів та рентабельність власного капіталу, суттєво покращаться. Прогнозується, що власний капітал компанії зросте до 31 115 тис. грн у 2024 році, що свідчить про зміцнення балансу та позиціонування компанії для довгострокового успіху.

3.2. Використання моделей прогнозування та експрес-аналізу для підвищення ефективності оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства

Використання моделей прогнозування та експрес-аналізу дозволяє підвищити ефективність оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства за рахунок своєчасного виявлення тенденцій та можливих проблем. Прогнозні моделі, засновані на статистичних або економетричних методах, допомагають розробляти стратегії розвитку, а також адаптувати фінансово-господарську діяльність до змін у зовнішньому середовищі. Експрес-аналіз, який включає швидкі методи оцінки економічних показників, дозволяє оперативно реагувати на поточні проблеми та вживати необхідних заходів для їх вирішення.

У свою чергу, застосування прогнозних моделей та експрес-аналізу забезпечує підприємству такі переваги, як підвищення оперативності управлінських рішень, оптимізація ресурсів та підвищення конкурентоспроможності. Використання інструментів прогнозування дозволяє обґрунтовувати стратегічні рішення з урахуванням ризиків та можливих наслідків для фінансової стабільності підприємства. Експрес-аналіз

сприяє оперативному контролю та аналізу показників діяльності, що дозволяє своєчасно виявляти та усувати проблеми та забезпечувати стає функціонування підприємства[8, с. 40; 12, с.78].

Приклад розрахунку показників для досліджуваного підприємства представлено у таблицях 3.7 та 3.8.

Таблиця 3.7

Модель Таффлера і Тішоу ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
X1	0,01	0	0	-0,01	0	-100	-	-100
X2	0,96	1	1,04	0,04	0,04	4,17	4	8,33
X3	0,65	0,68	0,65	0,03	-0,03	4,62	-4,41	0
X4	0,95	0,68	0,33	-0,27	-0,35	-28,42	-51,47	-65,26
Z	0,4	0,36	0,3	-0,04	-0,06	-10	-16,67	-25

Z Таффлера і Тішоу становить $(0,53 * (0 / 71\,393) + 0,13 * (87\,613 / (12\,551 + 71\,393))) + 0,18 * (71\,393 / 110\,241) + 0,16 * (35\,862 / (110\,241)) = 0,3$

Ситуація неоднозначна, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» може збанкрутувати.

Таблиця 3.8

Модель Спрінгейта ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
A	0,13	0,14	0,15	0,01	0,01	7,69	7,14	15,38
B	0,01	0,02	0,01	0,01	-0,01	100	-50	0
C	0,02	0,03	0,01	0,01	-0,02	50	-66,67	-50
D	0,95	0,68	0,33	-0,27	-0,35	-28,42	-51,47	-65,26
Z	0,55	0,49	0,32	-0,06	-0,17	-10,91	-34,69	-41,82

Z Спрінгейта становить $(1,03 * ((87\,613 - 71\,393) / 110\,241) + 3,07 * ((953 + 0) / 110\,241) + 0,66 * ((953 + 0) / 71\,393) + 0,4 * (35\,862 / (110\,241))) = 0,32$

Імовірність банкрутства ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2022 р. висока.

Оптимальним підходом до побудови системи внутрішнього фінансового моніторингу у ТОВ «Техно-Буд Сервіс» є розробка інтегрованої системи, що

поєднує різні інструменти та методології. Ця система повинна включати автоматизований збір та обробку даних, що дозволяє здійснювати моніторинг ключових фінансових показників у режимі реального часу, а також використовувати передові аналітичні методи для оцінки загального фінансового стану компанії.

Впровадження надійної інформаційної системи фінансового менеджменту може впорядкувати збір даних і забезпечити їхню точність. Вона має бути спроектована таким чином, щоб полегшити обмін інформацією між різними відділами та сприяти ефективному прийняттю рішень. Система повинна бути адаптивною, що дозволяє інтегрувати нові аналітичні інструменти або оновлення відповідно до регуляторних вимог.

Система моніторингу повинна використовувати передові аналітичні методи, такі як аналіз фінансових коефіцієнтів, аналіз тенденцій та аналіз грошових потоків. Ці методи можуть надати цінну інформацію про фінансовий стан компанії, виявити потенційні проблеми та дозволити підприємству оперативно вжити коригувальних заходів.

Крім того, важливо встановити чіткі процедури та протоколи звітності в організації. Слід запровадити регулярну фінансову звітність, щоб забезпечити відповідні зацікавлені сторони актуальною та точною інформацією про фінансові результати діяльності компанії. Це гарантує, що особи, які приймають рішення, матимуть повне уявлення про фінансовий стан підприємства та зможуть приймати обґрунтовані рішення.

Нарешті, для ефективності системи внутрішнього фінансового моніторингу вирішальне значення має сприяння створенню надійного середовища фінансового контролю. Воно передбачає впровадження внутрішнього контролю, такого як розподіл обов'язків, процеси авторизації та регулярний внутрішній аудит, щоб зменшити ризик шахрайства, помилок та неефективного управління.

У цьому контексті слід створити спеціальний підрозділ. Відділ контролінгу відіграє ключову роль у фінансовому управлінні компанії,

охоплюючи фінансове планування, моніторинг, аналіз ризиків, оцінку стійкості та визначення можливостей для скорочення витрат і збільшення доходів. Для ефективного виконання цих функцій відділ контролінгу повинен мати повне уявлення про діяльність компанії, її цілі та фінансові показники.

Першим обов'язком відділу контролінгу є розробка та впровадження надійного процесу фінансового планування. Таке твердження передбачає переведення стратегічних цілей компанії у кількісні фінансові показники та створення детальних фінансових прогнозів і бюджетів. Відділ також повинен створити систему управління ефективністю, яка відстежує прогрес організації в досягненні її фінансових цілей і надає інформацію про ключові показники ефективності в режимі реального часу.

Інформація у такій системі буде рухатися наступним чином (Рис. 3.4).

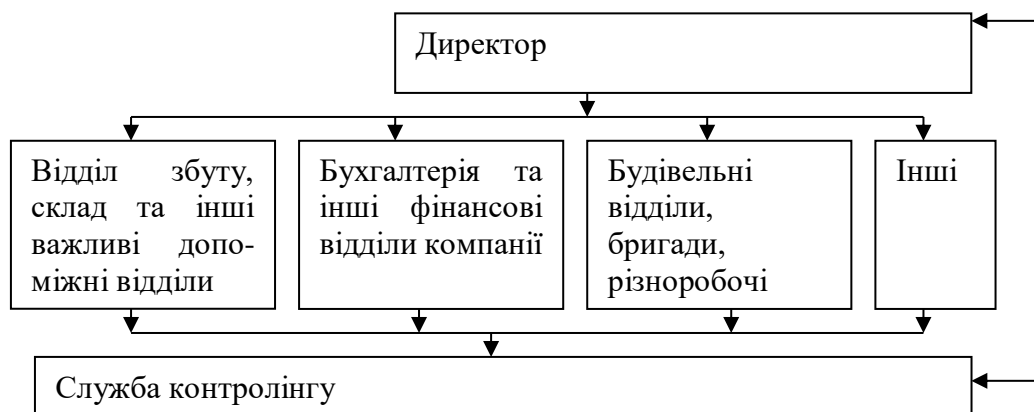

Рис. 3.4 Рух фінансової інформації на підприємстві при пропонованій системі контролінгу

Моніторинг фінансових показників компанії – ще одна важлива функція відділу контролінгу. Вона передбачає регулярний перегляд фінансових звітів, порівняння фактичних результатів з прогнозами та бюджетами, а також виявлення будь-яких відхилень від плану. Відділ контролінгу повинен співпрацювати з іншими відділами, щоб зрозуміти причини будь-яких розбіжностей і за необхідності вжити коригувальних заходів.

Аналіз ризиків та оцінка стійкості є важливими компонентами обов'язків відділу контролінгу. Відділ повинен розробити систему управління ризиками,

яка визначає потенційні ризики для фінансової діяльності компанії та оцінює ймовірність і вплив цих ризиків. Він також повинен оцінювати довгострокову фінансову стійкість компанії, беручи до уваги такі фактори, як стабільність грошових потоків, рівень заборгованості та тенденції прибутковості.

Нарешті, відділ контролінгу повинен проактивно виявляти можливості для скорочення витрат і збільшення доходів. Це вимагає глибокого розуміння структури витрат і потоків доходів компанії, а також постійної оцінки галузевих тенденцій і динаміки конкуренції. Відділ повинен співпрацювати з іншими відділами для розробки та впровадження ініціатив, спрямованих на оптимізацію фінансових показників компанії, таких як вдосконалення процесів, заходи з економії витрат і нові стратегії отримання доходів.

Для того, щоб інтегрувати фінансове планування і тактичний моніторинг в ТОВ «Техно-Буд Сервіс», необхідно розробити комплексний процес фінансового планування. Цей процес повинен включати наступні кроки:

- встановлення чіткого зв'язку між стратегічними цілями компанії та її фінансовими цілями;
- розробка детальних фінансових прогнозів та бюджетів на основі стратегічних цілей. Вони повинні включати прогнози доходів, витрат та інвестицій, а також звіти про рух грошових коштів і баланси;
- впровадження системи управління ефективністю, яка дозволить компанії відстежувати прогрес у досягненні своїх фінансових цілей. Ця система повинна надавати інформацію про ключові показники ефективності (KPI) в режимі реального часу і полегшувати порівняння фактичних результатів із запланованими цілями;
- проведення регулярного аналізу фінансових показників компанії, порівнюючи фактичні результати з прогнозами та бюджетами. Це дає змогу виявити відхилення від плану і дозволяє керівництву вжити коригувальних заходів, коли це необхідно.

Підводячи підсумок, зазначимо, що у процесі виявлення напрямів поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс» сформульовано наступні висновки:

- вказано шляхи покращення фінансового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Очікується, що запропоновані зміни, включаючи оптимізацію позикового капіталу та зменшення залишків на рахунках, значно покращать фінансові результати компанії. Помітне зростання чистого прибутку з 782 тис. грн у 2022 році до 2 409 тис. грн у 2023 та 2024 роках, що супроводжується значним покращенням показників рентабельності активів та рентабельності власного капіталу, підкреслює позитивний вплив цих заходів. В результаті, за прогнозами, власний капітал компанії досягне 31 115 тис. грн у 2024 році, що сприятиме зміцненню балансу та забезпеченню довгострокового успіху;

- запропоноване використання моделей прогнозування та експрес-аналізу для підвищення ефективності оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. У цьому контексті слід створити відділ контролінгу, який буде невід'ємною частиною фінансового менеджменту компанії, що охоплює планування, моніторинг, аналіз ризиків, оцінку стійкості та визначення можливостей скорочення витрат і збільшення доходів. Виконуючи ці обов'язки, відділ контролінгу може допомогти забезпечити фінансову стабільність і довгостроковий успіх компанії.

ВИСНОВКИ

В процесі вивчення теоретичних, практичних та методичних аспектів оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства сформульовані наступні висновки та пропозиції:

1. Вказано сутність та зміст фінансово-господарської діяльності підприємства. Аналіз думок різних учених дав змогу сформулювати власне визначення, яке враховує позитивні та негативні сторони існуючих підходів. Фінансово-господарська діяльність підприємства означає всю сукупність дій різних спеціалістів, управлінців, структурних підрозділів підприємства зі створення доданої вартості, а саме залучення та розміщення фінансових ресурсів, трансформації матеріалів, сировини, напівфабрикатів, часу співробітників, творчого та інтелектуального потенціалу управлінців, інших вхідних ресурсів у кінцевий продукт у вигляді послуг, робіт, товарів, інших результатів.

2. Визначені методичні підходи до оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. Важливими методами процесу є метод відносних показників, порівняльний аналіз, метод абсолютних показників, горизонтальний аналіз, балансовий метод, вертикальний аналіз, факторний аналіз та інші. Серед важливих груп індикаторів фінансово-господарської діяльності виокремлено показники ділової активності, фінансової стійкості, ліквідності, майнового стану, вартості залучення фінансових ресурсів, рентабельності.

3. Надана характеристика фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства. Підприємство діє у будівельній сфері та забезпечує зведення житлової, промислової, комерційної нерухомості, а також постійно приймає участь у тендерах щодо будівництва та ремонту доріг. ТОВ «Техно-Буд Сервіс» продемонструвало помітне покращення фінансового стану з точки зору джерел фінансування, адже власний капітал зріс на 85,53%, а поточні зобов'язання - на 42,36%. Однак компанія зіткнулася з істотним

зниженням чистого доходу від реалізації (51,03%) і собівартості реалізованої продукції (53,04%). Чистий прибуток хоч і був додатним, проте вкрай низьким, що чітко вказує на незадовільну фінансово-господарську діяльність.

4. Виконано аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Техно-Буд Сервіс». ТОВ «Техно-Буд Сервіс» продемонструвало посилення фінансової стійкості та прибутковості у 2021 році, після чого спостерігався незначний спад у 2022 році. Ефективність коефіцієнтів оборотності компанії знизилася з 2020 по 2022 рік, при цьому помітно збільшився період операційного циклу з 272,52 до 614,33 днів. Для забезпечення довгострокового успіху компанії слід пріоритетувати оптимізацію управління оборотним капіталом, грошовими потоками та загальною операційною ефективністю.

5. Запропоновані шляхи покращення фінансового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Завдяки оптимізації позикового капіталу компанії та зменшенню залишку коштів на рахунках, фінансові показники мають значно покращитися. Збільшення чистого прибутку з 782 тис. грн у 2022 році до 2 409 тис. грн у 2023 та 2024 роках, а також суттєве зростання рентабельності активів та рентабельності власного капіталу свідчить про позитивний вплив запропонованих змін. Ці заходи сприятимуть покращенню балансу, а власний капітал досягне 31 115 тис. грн у 2024 році, прокладаючи шлях до довгострокового успіху компанії.

6. Вказана доцільність використання моделей прогнозування та експрес-аналізу для підвищення ефективності оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. Необхідно створити контрольний відділ, який стане невіддільною складовою фінансового управління компанії, включаючи планування, відстеження, аналіз ризиків, оцінку стабільності та виявлення можливостей для скорочення витрат і підвищення прибутків. Виконуючи такі завдання, контрольний відділ може сприяти фінансовій стабільності та довгостроковому успіху компанії. Зокрема, будуть використовуватися методи швидкого аналізу для виявлення ризику банкрутства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
3. Бондарук, Х. В. Наукові підходи до економічної сутності поняття «фінансовий стан підприємства». *Конференція*. 2021. С. 132-134.
4. Вартість кредитів за даними статистичної звітності. URL: https://bank.gov.ua/files/Procentlastb_KR.xls (дата перегляду: 22.04.2023).
5. Гладченко О. В., Заворотня А. В., Особливості використання інформаційних технологій у підприємницькій діяльності. *Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах: тези доп. I міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 2020 р.* –Дніпро, 2020.– С. 258.
6. Декларації про відходи (звітний 2020 рік). URL: <https://bukoda.gov.ua/storage/app/sites/23/adminposluhy/ecology/deklaraciy-pro-vidhod-2020.pdf> (дата перегляду: 22.04.2023).
7. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата перегляду: 22.04.2023).
8. Добровольська О. В., Рондова М. А. Прогнозування банкрутства як методу оцінки фінансового стану підприємства. *Агросвіт*. 2021. № 20. С. 40-45.
9. Експрес-аналіз контрагента. URL: <https://kievvlast.com.ua/project/resources/attachments/tZuMB081.pdf> (дата перегляду: 22.04.2023).
10. Ємельянов О. Ю. Оцінювання впливу ефективності використання обігових коштів на фінансовий стан підприємств агропромислового комплексу. *Агросвіт*. 2021. № 21-22. С. 3–9.

11. Індекс інфляції в Україні 2023. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (дата перегляду: 22.04.2023).

12. Квасній, М., Циганчук Р. Прогнозування фінансового стану підприємства на основі інтегрування z-моделей. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2021. №40. С. 77–84.

13. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт поточної ліквідності (Коефіцієнт покриття) / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/256-pokaznik-potochnoji-likvidnosti-pokaznik-pokrittya> (дата перегляду: 23.04.2023)

14. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт рентабельності активів (Коефіцієнт рентабельності пасивів) / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/337-pokaznik-rentabelnosti-aktiviv-pokaznik-rentabelnosti-pasiviv> (дата перегляду: 23.04.2023)

15. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт фінансової автономії (Коефіцієнт фінансової незалежності) / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/346-pokaznik-finansovoji-avtonomiji-pokaznik-finansovoji-nezalezhnosti> (дата перегляду: 23.04.2023)

16. Кобилецький В. Р., Рентабельність. Сутність та показники / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://analizua.com/metodyka-rozrakhunku-2/229-rentabelnist> (дата перегляду: 23.04.2023).

17. Код ЄДРПОУ 34864234 - Техно-буд Сервіс. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/34864234/ (дата перегляду: 22.04.2023).

18. Код ЄДРПОУ 34864234 - ТОВ «Техно-Буд Сервіс». URL: <https://opendatabot.ua/c/34864234> (дата перегляду: 22.04.2023).

19. Кошова В. Ю., Роль і місце аналізу фінансової звітності в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності суб'єктами господарювання. *Менеджмент XXI століття: сучасні моделі, стратегії, технології*. 2020. С. 484-491.
20. Національний банк прогнозує зниження інфляції в цьому році та повноцінне відновлення економіки з 2024 року – Інфляційний звіт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-prognozuye-znijennya-inflyatsiyi-v-tsomu-rotsi-ta-povnotsinne-vidnovlennya-ekonomiki-z-2024-roku--inflyatsiyniy-zvit> (дата перегляду: 22.04.2023).
21. Омелько М. А., Особливості удосконалення методики ведення обліку в державному секторі. *Проблеми та перспективи розвитку економіки: світові та національні аспекти*. 2022. 425 с.
22. Павлюк, Т. В. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства : кваліфікаційна магістерська робота: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / наук. кер. В. В. Попов; *Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ*. 2021. 112 с.
23. Панасюк, В. М., Бойчак М. В. Визначення сутності фінансового стану та фінансової звітності підприємства в системі обліку. *Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»*. 2021. С.19-22.
24. Ткаченко І., Маслов І. Фінансовий стан підприємства: завдання аналізу та досягнення адаптивності результатів. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем*. 2021. С. 319-320.
25. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://vda.org.ua/portfolio/tov-tehno-bud-servis/> (дата перегляду: 22.04.2023).
26. Товариство з обмеженою відповідальністю «Техно-Буд Сервіс: бухгалтерська звітність і фінансовий аналіз за 2020 р. . URL: https://zvitnist.com/34864234_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOOU_VDPOVDA LNSTU_TEHNOBUD_SER (дата перегляду: 22.04.2023).

27. Товариство з обмеженою відповідальністю «Техно-Буд Сервіс». URL: <https://clarity-project.info/tenderer/34864234> (дата перегляду: 22.04.2023).
28. Туролєв Г. О., Концепції міжнародного бізнесу у теоретичному дискурсі процесів офшоризації економічної діяльності. *Економічний простір*. №156. 2020. С. 65-70.
29. У Коломиї побудують дамбу за 16,47 млн. гривень. URL: <https://firtka.if.ua/blog/view/u-kolomii-pobuduut-dambu-za-1647-mln-griven129475> (дата перегляду: 22.04.2023).
30. У Садгорі вулицю відремонтує учасник тендеру з найвищою запропонованою ціною. URL: <https://tva.ua/2022/09/28/u-sadhori-vidremontuie-vulytsiu-uchasnyk-tenderu-z-najvyshchoiu-zaproponovanoiu-tsinoiu/> (дата перегляду: 22.04.2023).
31. Учасники тендеру. URL: https://costportal.mtu.gov.ua/tblpub/PROJECTS.php?hname=dbo_PROJECTS_db_o_PROJECTS_CONTRACTOR_dbo_TBL_TENDER_PARTICIPANTS_CONTR_handler&master_viewmode=1&fk0=7854 (дата перегляду: 22.04.2023).
32. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.]. *Житомир : ЖНАЕУ*. 2018. 320 с
33. Фінансовий менеджмент: підручник / О. В. Кнейслер, О. Р. Квасовський, О. Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук, професора Кнейслер О. В. - Тернопіль : Вид-во «Економічна думка», 2018. - 478 с.
34. Чепка В. В., Чепка В. В., Свідерська І. М., Гавриленко Ю. О. Фінансовий стан підприємства: теоретичні основи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 19-20. С.96-102.
35. Яблочников, С. Л., Жукова, О. А., Борсолук, О. В. Оцінка фінансового стану підприємства: теоретико-методичні підходи. *Подільський науковий вісник*. 2021. С. 55-59.
36. Ясинська, Д. В., Добровольська, О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*. 2021. 166. С. 81-84.

37. Davydochuk S. M., Сутність та завдання фінансово-економічної діяльності підприємств на сільських територіях. *Actual Problems in Economics* 252/253. №. 2022. С. 28-37.

38. Kobyletskii V. R., Current Asset Turnoverю *Articles for Financial Statement Analysis Desktop App*. URL: <https://www.finstanon.com/ratios-dictionary/74-current-asset-turnover> (дата перегляду: 05.10.2023).